

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122. 3123. 3124. 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čakovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Ban dr. Puc prevzel vodstvo banovine

Po predaji poslov ljubljanskega župana je danes dopoldne prevzel posle na banski upravi in se predstavil tudi banovinskemu svetu, ki ga je sprejel s toplimi ovacijami

Novolmenovani ban dravske banovine g. dr. Dinko Puc je danes nastopil svoje mesto in prevzel vodstvo dravske banovine. V nedeljo se je mudil v Beogradu ter je bil pri tej priliki zapričen od predsednika vlade g. Jevtića, s katerim je imel nato tudi daljšo konferenco, nanašajočo se na zadeve in posle dravske banovine. Včeraj se je ban dr. Dinko Puc posloval na ljubljanskem magistratu, danes pa mu je ob prevzemu poslov predstavil podban g. dr. Pirkmajer osebo banske uprave. Nato se je ban g. dr. Puc v spremstvu podbana dr. Pirkmajerja podal na zasedanje banovinskega sveta, ki je novega bana pozdravil s toplimi ovacijami. Ban dr. Puc je pri tej priliki imel daljši nagovor, v katerem je razvil svoj program.

Slovo novega bana od magistrata

Magistratno uradništvo se je včeraj prisrčno poslovilo od bana dr. Dinka Puca

Ljubljana, 12. februarja. Včeraj se je z jutranjim brzovlakom vrnil iz Beograda novi ban g. dr. Dinko Puc, ki je dopoldne prevzel na banski upravi od namestnika bana dr. Pirkmajerja posle banske banovine. Popoldne ob 13. se je na magistratu vršila oficijelna predaja županiških poslov. Bivši župan je v navzočnosti magistratnega ravnatelja g. Jančigaja in finančnega referenta dr. Ranta izročil agende podpredsedniku občine gosp. prof. Evgenju Jarcu. Medtem se je zbralo v dvorani večje število magistratnih uradnikov, ki so se na prisrčen način poslovili od doseadanega predsednika občine. Ravnatelj g. Jančigaj je izrekel naslednje čestitke in besede: »Visokospoštovani gospod ban! Predvsem mi dovolite, da Vam izrazim v imenu uradništva za visokemu imenovanju najiskrenejšo čestitko. Mi smo vest sprejeli z mešanimi občutki. Po eni strani z veliko radostjo, ker smo ponosni, da je dobilo izraza Vaše delo, ki je v težkih in bridkih časih prenavljalo Ljubljano na zunaj in znotraj tako, da to prijetno mesto ljubijo in občudujejo vsi tuji, kakor bi morali to storiti domačini brez izjeme. Vsi pa bi morali vedeti, da je dobilo prijetno zunanost morda v gospodarsko najobupnejšem delu zgodovine ljubljanskega me-

sta. Deloma pa se nas ob slovesu polajšajo bridki občutki, ker se ločimo od velikega prijatelja, ki je razumel kakor malokdo težnje nameščencev. Odeč bi bilo naštevati posamezne zasluge, saj je bilo vse dolgo razdobje Vašega dela posvečeno tudi mestnim uslužbenecem. Med bremenami, ki Vas bodo na Vašem visokem mestu težila, bo še vedno skrb za pravično ureditev položaja mestnih uslužbenecv. Prepričani smo, da boste z ljubeznijo in širokogrudnostjo, ki je Vam lastna, rešili tudi vprašanje ureditve zvanj mestnih uslužbenecv, ki ga bo centralna vlada odstopila banovini v ureditev. Nihče ne pozna našega dela bolje kakor Vi, zato pa bo Vaša rešitev lahka, če pomislite, da so občinski nameščenci tudi nosilci nacionalne in državne ideje.

Mi ostanemo Vaši vdani prijatelji, četudi bo prostor med bansko palačo in magistratom med nami!

G. ban se je vidno ginjen zahvalil za lepe besede g. ravnatelja, poudarjajoč, da je znal res vedno ceniti delo magistratnega uradništva, s katerim je bil kot predsednik občine vedno tudi v najlepših odnosih. Obljubil je, da bo tudi na svojem novem položaju ostal zvest ljubezni do rodnega mesta, ki mu je namenjen še najlepši razvoj.

Prevzem poslov na banovini

Uradništvo banske uprave mora biti vedno v službi naroda — Narod mora imeti v upravo zaupanje, ne pa strah pred birokratizmom

Ljubljana, 12. februarja. AA. Ban dravske banovine dr. Dinko Puc je danes ob 9. dopoldne sprejel v banski palači zastopnike vsega državnega in banovinskega uradništva in nameščentstva s podbanom dr. Pirkmajerjem in vsemi načelniki oddelkov na čelu. Podban dr. Pirkmajer je imel pri tej priliki na g. bana tale nagovor:

Nagovor podbana dr. Pirkmajerja

Spoštovani gospod ban! Ko prihajate na mesto bana dravske banovine, dovolite mi, da vas v imenu uradništva banske uprave, pa tudi v imenu vseh nameščencev banski upravi podrejenih organov, državnih in samoupravnih, prisrčno pozdravim, da vam čestitam z najboljšimi željami, ko nastopate svoje mesto.

Gospod ban! Prihajate z mesta, kjer ste načelovali najvišji prvostančni ustanovi z avtonomnim in državnim delokrogom. Nam je to izredno dragoceno, ker prihajate ne samo z velikimi življenjskimi izkušnjami, temveč tudi s temeljitim poznanjem upravne stroke. Zaradi tega sem prepričan, da boste pri vodstvu uprave dravske banovine uporabili vašo veliko in dragoceno izkušnjo in da boste vodili upravo dravske banovine uspešno v korist prebivalstva. Uprava sama je občutljiv mehanizem, ki reagira na vsako motnjo in greško. O tem morajo voditi računa zlasti oni, ki vodijo upravo. Pred vami stoji uradniški aparat, vaši najožji sodelavci, s katerimi boste vodili upravo. Bodite prepričani, da je ta naš uradniški aparat prežet globoke ljubezni do naroda in požrtvovalnosti do domovine ter udarnosti in zvestobe do našega kralja.

Gospod ban! Danes, ko nastopate svoje mesto, bi vas prosil, da ste naklonjeni uradništvu in da vodite računa o njegovem položaju, ne samo glede na njegove težke naloge, temveč tudi, da upoštevate eksponirani položaj, na katerem je vsak upravni uradnik, da upoštevate, da je izločen nevšečnostim in da mu bodite zaradi tega pravičen zaščitnik.

V tej želji vas danes prav prisrčno pozdravljamo z zagotovilom, da vam bomo zvesti sodelavci ter vneti poborniki za napredek kulture in gospodarstvo dravske banovine.

Ban dr. Dinko Puc vidno ginjen nad toplimi pozdravi se je zahvalil zbranim uradništvu z naslednjim govorom:

Ban dr. Puc uradništvu

Gospod pomočnik, gospodje! Prav iskreno se vam zahvaljujem za pozdrav. Mislim, da mi ni treba posebej poudariti tega, kar je prosil gospod pomočnik, da naj vam bom naklonjen. To se razume samo po sebi. Ako sem imel v svojem življenju kako zadovoljstvo, sem ga imel včeraj, ko sem se posloval od mestnega uradništva in ko je plakal delavec in uradnik. Tako dobre odnose bi hotel tudi med vami. Uradnik ima svojo dolžnost predpisano po zakonu. Toda jaz vas prosim, da mi daste več, ne samo dolžnost. Želim, da mi daste tudi svoje duše in svoja srca. Ne maram zavzeti napram vam samo stališča nadrejenega napram podrejenemu, med nami bodo prijateljske vezi — z mnogimi od vas to prijateljstvo že obstoja — toda mi moramo poglobiti to prijateljstvo ter gledati na to, da bomo iskreno sodelovali in na ta način obvladovali težke naloge. Mi, ki vodimo upravo, moramo skupaj olajšati položaj prebivalstva na ta način, da nas ne bo vo-

dil birokratizem, temveč ekspeditivnost in da gremo narodu ob vsaki priliki na roko. Čim bolj bomo delali v tem smislu, tem lažji bo položaj tudi za nas. Naloga politične uprave mora biti baš ta, da ima narod zaupanje napram njej in ne neprijateljskega občutka, ki se pojavlja takrat, kadar se naziva uprava policijska uprava. Pravica varnosti, disciplina, pokorščina morajo biti, toda vse to se mora izvršiti v taki obliki, da bo imel vsakdo občutek, da se dela

to zaradi tega, da se bo posamezniku in vsem skupaj bolje godilo. Bodite prepričani, da bomo lahko delali skupaj. Toda če se bo komu zgodila krivica, če potrebuje zaščito, če potrebuje podpore, naj me vsakdo smatra za svojega prijatelja, ki bo rad pomagal vsakemu. Na vsak način delajmo na to, da postanemo enoten korpus, ki bo delal res v korist prebivalstva in dobrobiti države in naroda.

V novo dobo!

Programatični nagovor bana dr. Puca na banovinski svet

Ljubljana, 12. februarja. Za današnjo sejo banskega sveta je vladalo veliko zanimanje, ker je bil najavljen prihod novega bana dr. Dinka Puca. Izredno točno so prihajali tudi banovinski svetniki. Ob 9.15 je prišel v spremstvu podbana ter vseh banskih načelnikov v dvorano ban dr. Puc, ki so ga navzoči sprejeli s prisrčnim aplavzom. Podban dr. Pirkmajer je nato prečital ukaz kraljevega nameštništva, s katerim je bil imenovan za bana dr. Puc. Banovinski svetniki so poslušali čitanje ukaza stoje in z dolготrajnim ploskanjem. Vzradošen nad prisrčnim sprejemom je novi ban dr. Puc spregovoril:

Gospodje člani banskega sveta! Ko prevzamam službeno dolžnost kot novi ban dravske banovine, sem prav iskreno vesel, da pozdravim celo vrsto starih znancev in prijateljev, s katerimi me veže dolgoletno poznanstvo in medsebojno prijateljstvo. Ni me novinci v javnem delu, ne vi, ne jaz. Čisto nepotrebno je vsled tega, da poudarjam golovo načela, ki so sama po sebi razumljiva. Če to storim, storim radi tega, da dam znova poudarek vsem principom, ki nas morajo voditi pri našem delu. To velja predvsem za

načelo državnega in narodnega edinstva. Ni potrebno, da potrebo državnega in narodnega edinstva posebno poudarjam, kajti to je baza, na kateri stojimo in brez katere tudi nas ne bi bilo. Na tej bazi stojimo tem lažje, ker vemo, da vzdržujemo to načelo, ne žrtvujemo niti najmanjšo od našega slovenskega in kulturnega programa. Vemo, da je ravno

Slovenstvo najbolj zaščiten v tej državi in da tudi narodno in državno edinstvo ni nikdar nasprotovale zahtevam naše ožje domovine. Toda, na kar polagamo prav posebno pozornost in na kar moramo prav posebno paziti, to je nacionalna vzgoja našega naroda. Če so drugi veliki narodi čutili potrebo, da z vsimi silami in z vsemi sredstvi in z neskončnimi denarnimi žrtvami podpirajo nacionalno vzgojo, je to za nas še veliko bolj potrebno, ker ne moremo izobiti niti enega človeka, niti padli naše zemlje. Za nas je potrebno, da z vsemi silami preprečimo

slohotno propagando naših zunanjih in naših notranjih sovražnikov. Da pripravimo ves narod za veliko idejo celokupnosti in skupnih ciljev. To je kar moramo zasledovati pri vzgoji našega naroda, idejo celokupnosti mu moramo vpeti v dušo in srce, kar bomo baš s tem pri pomožli našemu narodu do boljše bodočnosti.

Pa ne samo nacionalna vzgoja je potrebna, potrebna je tudi

kulturna in etična vzgoja. S kriminalnim duhom ne moremo delati nacionalne politike. Z ljudmi, ki so duševno manj vredni, ne moremo braniti domo-

vine. Le tisti, ki je duševno neomadeževan, ki ima dobro srčnost in kulturno srce, more biti dober nacionalist. Zato bomo z vsemi sredstvi delali, da narod vzgojimo v teh smernicah, porabili bomo vse naše kulturne institucije, privatne kot državne, od ljudskih šol pa do univerze, ki morajo vse služiti nacionalnim kot državnim interesom. Zato bo naša naloga prav posebno posvečena tem ustanovam.

V zvezi s tem mora biti posvečena naša skrb tudi

gospodarnosti stanja našega naroda. Postaviti moramo vse naše narodno gospodarstvo na zdrave temelje in naša skrb mora biti, da čimprej odpravimo rane, ki jih je narodnemu gospodarstvu vsakala svetovna kriza.

Struktura naše dravske banovine je nekoliko drugačna, kot pa struktura drugih banovin. Sicer tudi pri nas tvorijo glavni del prebivalstva

kmetijski stau.

večar pri nas je premalo zemlje, da bi moglo vse kmetičko prebivalstvo dobiti kruha na domači grudi. Prvi sin, ki prevzema posestvo, se še nekako preživi, četudi ima že on velike težave in se mora boriti dostikrat s pomanjkanjem in revščino. Toda za drugega in tretjega sina ni več kruha v domači hiši. Ta mora iti po svetu ali — šolo, ali v trgovino, ali v obrt. Zato je povezanost med posameznimi stanov pri nas mnogo večja, kot na v drugih krajih in je radi tega težko razmotrivati vse samo z enega stališča. Mi moramo gledati na vse zasluge, ki so možne in pri tem upoštevati to, da moramo v interesu posameznih stanov, posamezne panoge narodnega gospodarstva, kolikor možno, združiti. Postavitev našega gospodarstva na zdrav podlago bo najboljša rešitev raznih socialnih in drugih problemov. Naša naloga je v prvi vrsti

preprečiti našemu ljudstvu zaslužek.

To je prav za prav problem našega časa. Ne krčiti prejemke, ampak dvigniti kuno moč naroda, to bo pravo sredstvo, da ublažimo sedanjo neznosno gospodarsko krizo. Zato se bomo morali posluževati sredstev, ki jih poznamo v borbi proti krizi. Delati bomo morali z vsemi silami na to, da dvignemo donos naše zemlje, da se znižajo žetevniški tarife za pravez blaga, da se pametno in racionalno eksploatiramo naši gozdovi, da se dvigne tudi promet predvsem pa, da se z javnimi deli pomaga ljudstvu preko težkih časov.

Vesel sem, da je kraljevska vlada sprejela v svoj program

veliko investicijsko posojilo in da je še danes zagotovljena naša domovina Sloveniji velik del posojila, ki ga vlada namerava najeti za izvršitev javnih del. Vsaj cestna zveza Slovenije z morjem je danes že zagotovljena, ravno tako tudi transverzalna cesta od št. 11a na morje ter zveza iz Beograda preko Dolenjske na Gorenjako. Poleg tega se nam na obeta tudi nekaj železniških zvez. Vem, da dala bodo še nekoliko ublažila našo krizo. Seveda pa pri tem ne smemo računati samo na državo, ampak moramo tudi s svoje strani storiti vse, kar je mogoče, da se pomagamo našemu narodnemu gospodarstvu, ki pravilno presoda položaj ter proračun, ki je sestavljen pod vplivom teh razmer in išče sredstev, a katerim se lahko pomaga našemu narodu.

Prepričan sem, da bo to prizadevanje banskega sveta našlo razumevanje tudi v naši javnosti, katere sicer čestokrat poudarja, da so banovinske dajatve nekoliko pretežke in prenapete. Kakor vsak človek ve, da se v današnjih težkih časih

davčna bremena ne smejo prefratavati vemo tudi mi. Toda treba je vnoštevati, da prihranek v gotovi točki ne pomeni štednje, ampak zapravljanje in težko obremenitev naroda.

Princip štednje

da se potrebni izdatki ne porabijo pravilno ni štednja, ampak nova obremenitev naroda in davkoplačevalca. Kajti za to kar se zanemari eno leto, je treba izdati drugo leto dvakrat ali trikrat toliko. To velja enako za kmetijstvo, enako za trgovino in obrt, enako za šolstvo, kajti v noben! pano-

gi ne morete izvajati politike štednje na ta način, da odzimate nekaj potrebnega, ko veste, da boste morali vse nadoknaditi. Tudi se morate zavedati, da v resnici davštine same po sebi niso nikoli ubile naroda. Kajti, če se porabi denar, ki ga narod da, za njegovo korist, bo vedno imel več od tega, kakor, če se zanemari vsa javna uprava in se ničesar ne izda v ta namen, za kar se je plačevalo.

Vaša naloga gospodje je, omiliti trdote javnih dajatev. Vaša naloga je, da presodite kaj narod lahko prenese in česa ne more pranešiti. Mi bomo izvrševali vse, kar boste vi našli za dobro in pravilno in glede česar vemo, da je strplivo. Če se bomo pa prepričali, da je breme pretežko, bomo skušali revidirati svoje stališče. Če se nam posreči, da na ta način vsaj nekoliko odpomoremo našemu narodu, smo mnogo dosegli. Jasno je, da bo banska uprava

v socialnem pogledu zasledovala tiste cilje, katere so označevali člani banskega sveta včeraj v svoji debati. Potrebno je, da se v pravem času zavre vir socialnega zla. Cenejšje je v pravem času skrbeti za mladino, da raste in se vzgoji dobro in zdrava, na duhu in telesu, kakor pa, da se jo mora pozneje zapirati, ali pa izdržavati v bolnicah.

To so vidiki, s katerimi hočemo vzgajati narod. Kraljevska vlada je izdala svoj proglas. Kot eksponent te vlade se strinjam s programom vlade v celotnem obsegu.

Ne strinjam se pa s proglasom samo zato, ker sem eksponent vlade, ampak tudi zato, ker sem sam tega misljal in prepričan v svojem srcu, da so principi, katere je kraljevska vlada podčrta, pravilni. Mislim, da ste enakega mnenja tudi vi, kakor tudi široke plasti našega naroda, katere so z vsem veseljem pozdravile ta proglas.

Toda, če stojimo na tem stališču, mislim, da je treba vedno in povsod poudarjati, da smo res

na začetku nove dobe, da prihaja nov dan v upravo države in da je potrebno, da se narod tega zaveda. Ne stojimo na ozkem piedestalu ene stranke, ampak na mnogo širši platformi sodelovanja vseh konstruktivnih sil države. Vsi so dolžni, da tu delujejo vsi, in zato vabimo na sodelovanje vse tiste, ki dosedaj v politiki niso sodelovali, bodisi, ker so bili zapeljani, bodisi, ker so bili slabo informirani. Mi jih vabimo, da grade in da pomagajo narodu z vsemi močmi, da preobrazijo to zemljo, da preobrazijo dušo našega ljudstva in zgrade na ta način novo podlago za krepko in jako državo. Ako pa kdo noče mu ne moremo pomagati! Čas bo šel preko teh ljudi, kakor bo šel tudi narod in zgodovina preko njih. Kar se mene samega tiče, dam jasno in precizno izjavo:

Da bom storil vse, kar je mogoče, za napredek domovine, da bom pravičen in objektiven. Vas pa prosim, da mi pri tem delu pomagate.

Pozdrav banovinskega sveta

Po govoru bana dr. Puca se je najprej oglašil k besedi banski svetnik g. Babnik, ki je pozdravil bana dr. Puca v imenu županske zveze.

Nato je povzel besedo dr. Režek, ki je čestital banu dr. Pucu v imenu vseh banskih svetnikov k njegovemu imenovanju za bana iz vsega srca, naglašajoč, da je prepričan, da se bo izkazal za vrednega in odličnega naslednika svojega predhodnika. Izjavlja, da je sprejel banove besede, ki jih je izrekel uvodoma tej korporaciji, z veseljem in zadoščenjem na znanje. Prevzel je to mesto v težkem in odgovornem času. Na tej poti pa ne bo ostal sam, pomagati mu hočejo vsi. Nato je pozdravil bana še banovinski svetnik mariborski župan dr. Lipold, povdarjajoč, da prihaja novi ban v času še vedno trajajoče gospodarske depresije, a prihaja kot mož, o katerem je trdno prepričan, da bo njegovo delo narodu v korist, mož velikih življenjskih izkušenj in odkritega nacionalnega prepričanja. Pozdravlja ga kot starega prijatelja in zaveda naj se, da so ga sprejeli z vsem zaupanjem in da je banski svet vedno pripravljen mu pomagati v vsakem pogledu, kadar bo šlo za prostetni, kulturni, socialni in gospodarski napredek našega naroda.

Vremenska nanovod

Dunajska opoldanska vremenska napoved: Malo izprememb sedanjega vremena. Mrz bo morda nekoliko popustil.

INOZEMSKA BORZE

Zürich, 12. februarja. Beograd 7.02. Pariz 20.37615 London 15.18 New York 310. Bruselj 72.075 Milan 26.26 Madrid 42.225. Amsterdam 98.70 Berlin 124. Dunaj 57.55. Praga 12.905, Varšava 58.815, Bukarešta 3.05.

